

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ■ ΝΑΤΑΣΑ ΚΕΦΑΛΛΗΝΟΥ

Με το επίθετο του συζύγου στο εξής οι γυναίκες

Αντί να διευρύνει, καταργεί η κυβέρνηση τις προοδευτικές ρυθμίσεις του 1983

Αρκετές δεκαετίες πίσω από τα κεκτημένα του γυναικείου κινήματος μας γυρίζουν οι προσπάθειες της κυβέρνησης της ΝΔ, που προτίθεται να καταθέσει τροπολογία σχετικά με το οικογενειακό δίκαιο. Πιο συγκεκριμένα, η κυβέρνηση διά στόματος υπουργού Σωτ. Χατζηγάκη εξήγγειλε την επιδίωξή της να αλλάξει ένα άρθρο του νόμου 1329/1983 για το οικογενειακό δίκαιο, που αφορά στη διατήρηση του οικογενειακού επωνύμου και μετά το γάμο των δύο συζύγων. Επιδιωκόμενο είναι να παρέχεται η δυνατότητα στους συζύγους να έχουν το ίδιο επώνυμο, εάν αμφότεροι το επιθυμούν. Δηλαδή, ενώ μέχρι τώρα ήταν υποχρεωτικό να διατηρούν και οι δύο σύζυγοι το οικογενειακό τους επώνυμο, πλέον θα τους δίνεται το δικαίωμα να έχουν κοινό επώνυμο μετά το γάμο.

Η πρόφαση της δυσμενούς για την ιδότητα προτεινόμενης αλλαγής ήταν πως μετά την απαλοιφή από τα διαβατήρια και τις ταυτότητες του ονόματος του συζύγου (είχε θεωρηθεί προσωπικό δεδομένο), τα παντρεμένα ζευγάρια που ταξιδεύουν στο εξωτερικό ταλαιπωρούνται κατά τη διάρκεια διαφόρων συναλλαγών, εφόσον κανέναν από τα δύο έγγραφα δεν πιστοποιεί ότι είναι νόμιμο ζεύγος. Είναι εμφανές ότι πρόκειται για προσημαστικό λόγο, αφού το ζήτημα πολύ εύκολα θα μπορούσε να διευθετηθεί με την προσθήκη στα διαβατήρια του ονόματος του ή της συζύγου. Ποιοι είναι λοιπόν οι ουσιαστικοί λόγοι; Σε συνομιλία μας με την Αδέσμευτη Κίνηση Γυναικών, μέλη της τονίζουν ότι υποκρύπτονται βαθύτεροι ιδεολογικοί και πολιτικοί λόγοι. Θεωρούν ότι στις σύγχρονες καπιταλιστικές κοινωνίες οι γυναίκες ερ-

γαζόμενες είναι οι πρώτες που καλούνται να πληρώσουν τις συνέπειες της εντεινόμενης οικονομικής κρίσης. Τα κράτη διαμορφώνουν ένα θεσμικό πλέγμα που στοχεύει να εγκλωβίσει ξανά τη γυναίκα στα πατριαρχικά στερεό-

στερη, γίνεται εμφανές ότι η τροπολογία αφορά μόνο στις γυναίκες. Εκείνες θα κληθούν να αλλάξουν το επώνυμό τους, μιας και γνωρίζουμε ότι στην Ελλάδα ελάχιστοι άνδρες θα δέχονταν να πάρουν το επώνυμο της συζύγου

τυπα (ένα από αυτά είναι και το ζήτημα του επωνύμου) ώστε να μην μπορεί να διεκδικήσει επί ίσους όρους τη θέση της στην αγορά εργασίας. Έτσι διαγωνίζεται ο εμφύλιος καταμερισμός της εργασίας, που έχει σαν συνέπεια την υποτίμηση της γυναικείας εργασίας και τη συμπίεση του κόστους της.

Η κυβέρνηση για να χρυσώσει το χάπι της οπισθοδρομικής αυτής τροπολογίας, υποστηρίζει ότι με αυτό τον τρόπο παρέχει και στους δύο συζύγους τη δυνατότητα της ελεύθερης επιλογής επωνύμου. Υπό τις παρούσες όμως συνθήκες πόσο ελεύθερη είναι αυτή η επιλογή; Με δεδομένο ότι η ανισότητα μεταξύ των δύο φύλων συνεχίζει να υφίσταται (με νέες, εντατικότερες μορφές) και η θέση της γυναίκας ιδιαίτερα σε ορισμένες επαρχίες της χώρας είναι υποδεέ-

τους. Με αυτόν τον τρόπο, αποδυναμώνεται το εργαλείο που έχουν στα χέρια τους οι γυναίκες για να αποφεύγουν τέτοιου είδους πιέσεις από τους συζύγους και το συγγενικό περιβάλλον.

Οι κυβερνητικές βλέψεις, αν τελικά εφαρμοστούν, θα αποτελέσουν πλήγμα στις κατακτήσεις του γυναικείου κινήματος, καθώς βάλλεται η αυθύπαρκτη και αυτοτελής εικόνα της γυναικείας προσωπικότητας, έτσι όπως αυτή έχει οριστεί από το οικογενειακό δίκαιο του 1983. Η γυναίκα χάνει τη δικαίωμά της να αυτοπροσδιορίζεται και μπαίνει σε μια διαδικασία συνεχούς ετεροπροσδιορισμού - κατ' αντανάκλαση με το γάμο, το διαζύγιο, το νέο γάμο κ.λπ. Αντί λοιπόν να βελτιωθεί το οικογενειακό δίκαιο (η Αδέσμευτη Κίνηση Γυναικών προτείνει εν-

δεικτικά να παίρνει υποχρεωτικά το παιδί το επώνυμο και των δύο γονέων) παρατηρείται η προσπάθεια αντιδραστικοποίησής του. «Το οικογενειακό δίκαιο του 1983 ήρθε να αντικαταστήσει την αρχή της υπεροχής του άνδρα και της πατρικής εξουσίας, με την αρχή της αμοιβαιότητας / συντροφικότητας και της γονικής μέριμνας αντίστοιχα. Η προτεινόμενη τροπολογία στοχεύει να επαναφέρει το προ του 1983 ιδεολογικό πλαίσιο που περιέβαλε τις έμφυλες σχέσεις», τονίζουν μέλη της Αδέσμευτης Κίνησης.

Οι μεθοδεύσεις της κυβέρνησης βόηκαν αντίθετες όλες τις γυναικείες οργανώσεις και τα γυναικεία τμήματα των κομμάτων. Μάλιστα, τονίστηκε και η αντισυνταγματικότητα της τροπολογίας, καθώς το Σύνταγμα της χώρας αναγνωρίζει την πλήρη και ουσιαστική ισότητα των φύλων. Μετά το σάλο των διαμαρτυριών και των δημοσιευμάτων, ακόμη και η Γενική Γραμματέας Ισότητας (πρόκειται για διοικητικό πρόσωπο που ορίζει η εκάστοτε κυβέρνηση) αναγκάστηκε να καταγγείλει την πολιτική της κυβέρνησής της. Βέβαια, δεν αναλογούν αγωνιστικές δάφνες στη Γενική Γραμματέα που τόσα χρόνια ασκούσε τεχνοκρατική και διαχειριστική πολιτική, προωθώντας τις ευρωπαϊκές ντιρεκτίβες. Άλλωστε και η καταγγελία της (που απευθυνόταν αποκλειστικά στις ΜΚΟ, αρνούμενη έτσι να πραγματοποιήσει διάλογο με όποιο φορέα δεν χρηματοδοτείται από το κράτος) θεμελιωνόταν στο γεγονός της απομάκρυνσης της κυβερνητικής πολιτικής από τις ευρωπαϊκές αποφάσεις, που επιβάλλουν όλες οι πολιτικές να εξετάζονται υπό το πρίσμα της έμφυλης διάστασης.

Διώκεται κριτικός κινηματογράφος

Με αγωγή 250.000 ευρώ κατά της εφημερίδας *Το Βήμα* και του κριτικού ταινιών Γιάννη Ζουμπουλάκη, απάντησε η κινηματογραφική εταιρεία διανομής *Οντέον*, σε άρθρο του κριτικού για την πρόσφατη ταινία *Μόλις χάρισα*. Στο κείμενό του ο δημοσιογράφος ερμηνεύει την εισπρακτική επιτυχία της συγκεκριμένης ταινίας, ως αποτέλεσμα της τηλεοπτικής της αισθητικής, κάνοντας ένα αιχμηρό και πολύ εύστοχο σχόλιο για τη «συνταγή επιτυχίας» των εμπορικών κινηματογραφικών ταινιών, που υπολείπονται σημαντικά σε ποιότητα αλλά πλειοδοτούν στη συμμετοχή τηλεοπτικών προσώπων. Αυτό δεν άρεσε στην εταιρεία διανομής η οποία, εκμεταλλευόμενη τον τυποκτόνο νόμο του Β. Βενιζέλου, ξεκίνησε μια τρομοκρατική επιχείρηση φίμωσης του δημοσιογράφου, θεωρώντας πως αυτός ευθύνεται για διαφυγόντα κέρδη της επιχείρησης λόγω δυσφήμισης.

Πρόκειται για άλλο ένα σοβαρό κρούσμα από το χώρο του πολιτισμού που έρχεται να επιβεβαιώσει τη διαρκή επίθεση που υφίσταται η κριτική από τα επιχειρηματικά συμφέροντα που παρουσιάζονται ως θιγόμενα. Ας θυμίσουμε μόνο την περίπτωση του περιοδικού *Αντί* και την εξοντωτική αγωγή που υποχρεώθηκε να πληρώσει στον ιδιοκτήτη του μουσείου Φρουσίρα.

Απλήρωτοι οι γιατροί στη Μήλο

Απλήρωτοι για τις εφημερίες τους από την αρχή του χρόνου παραμένουν οι γιατροί του Κέντρου Υγείας Μήλου. Απαντώντας αγωνιστικά στην κατάσταση αυτή, έχουν ξεκινήσει από τις 16 Μαΐου επίσημα εργασιές, ζητώντας να τους καταβληθούν τα δεδουλευμένα, ενώ δηλώνουν αποφασισμένοι να συνεχίσουν ως τη δικαίωση. Η διοίκηση ισχυρίζεται ότι το πρόβλημα με τις πληρωμές προέκυψε από μια ευρωπαϊκή οδηγία, βάσει της οποίας ο πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αδυνατεί να υπογράψει τις πλη-

ρωμές. Σαν λύση μάλιστα, ζητήθηκε από τους γιατρούς να υπογράψουν μια υπεύθυνη δήλωση ότι τις εφημερίες τις έκαναν λόγω καλής θέλησης και όχι επειδή ήταν υποχρεωτικές! Όπως πάντως δηλώνει ο διευθυντής του Κέντρου Υγείας, «κάτι τέτοιο δεν ισχύει, οι εφημερίες είναι υποχρεωτικές, ενώ εμείς γνωρίζουμε ότι αν υπογράψουμε, τα χρήματα δεν θα μας δοθούν, οπότε έχουμε αποφασίσει ότι δεν πρόκειται να υπογράψουμε αυτό το χαρτί».

Σε ανοιχτή συζήτηση που διοργανώθηκε την προηγούμενη εβδομάδα με τη συμμετοχή παραγόντων του νησιού, των γιατρών και των πολιτών, συγκροτήθηκε επιτροπή αγώνα για να συναντηθεί με τον υπουργό Υγείας. Επίσης, αποφασίστηκαν δυναμικές κινητοποιήσεις των γιατρών, ενόψει τοπικών εορταστικών εκδηλώσεων, οι οποίες μάλιστα συνάντησαν την καθολική αποδοχή από πλευράς των κατοίκων.

ΒΑΣΕΙΣ ■ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΕΜΕΡΤΖΗ

Εκτός ένας στους τρεις υποψήφιους

Ανακοινώθηκαν την περασμένη εβδομάδα οι βαθμολογίες των υποψηφίων για τα ΑΕΙ και ΤΕΙ και δυστυχώς τα πράγματα δεν είναι καθόλου διαφορετικά σε σχέση τις προηγούμενες χρονιές. Αντίθετα, φέτος οι θέσεις για τα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ είναι λιγότερες κατά 3.374 θέσεις. Η είδηση εν προκειμένω, δεν είναι το πού θα κινηθούν οι βάσεις. Η είδηση είναι -σύμφωνα με τα στοιχεία του ίδιου του υπουργείου Παιδείας- ότι ένας στους τρεις υποψήφιους φέτος θα μείνουν εκτός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, λόγω της λαμπρότητας βάσης του 10 και ότι οι

κενές θέσεις στα ιδρύματα θα είναι 8-10 χιλιάδες. Δεν είναι διόλου περίεργο να σκεφτεί κανείς ότι αυτοί οι μαθητές -οι 30.000 δηλαδή- θα αποτελέσουν πρώτης τάξης πελατεία για τα Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών. Αυτή η πρακτική από την πλευρά της κυβέρνησης είναι μια εξαιρετική ευκαιρία για να νομιμοποιήσει στη συνείδηση της κοινωνίας την ύπαρξη και λειτουργία των ιδιωτικών μεταλυκειακών κέντρων σπουδών.

Οι πανελλαδικές εξετάσεις και φέτος δείχνουν την τακτική των κυβερνήσεων εδώ και πολλά χρόνια για την κατάταξη των μαθητών σε ανώτερες, κατώτερες και με επαγ-

γελματική προοπτική σχολές. Ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί η δευτεροβάθμια εκπαίδευση αποδεικνύει περίτρανα την ύπαρξη ταξικών και οικονομικών φραγμών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, που οδηγούν τις οικογένειες σε οικονομική αφαίμαξη και τους ίδιους τους μαθητές στα εξεταστικά κάτεργα. Αποδεικνύεται άλλωστε και από τις επιδόσεις των μαθητών και φέτος με μεγάλη ποσοστά αποτυχίας κάτω από τη βάση. Συγκεκριμένα, από τα στατιστικά στοιχεία του υπουργείου Παιδείας, προκύπτει ότι η μεγαλύτερη αποτυχία συγκεντρώνεται στα εξής μαθήματα: Ιστορία γενικής παιδείας

(54,28%), Αρχαία Ελληνικά θεωρητικής κατεύθυνσης (43,61%), Λατινικά (41,06%), Ιστορία θεωρητικής κατεύθυνσης (48,16%), Μαθηματικά τεχνολογικής 1 (52,62%), Μαθηματικά τεχνολογικής 2 (75,7%), Φυσική τεχνολογικής 2 (58,66%) και Ανάπτυξη Εφαρμογών σε Προγραμματιστικό περιβάλλον τεχνολογικής κατεύθυνσης 2 (46,79%).

Φαίνεται ότι δημιουργούν μια εκπαιδευτική, «μπετοναρισμένη» με θέματα «κονοσέρβα» που πολύ απέχει από την ολόπλευρη και σφαιρική γνώση των κοινωνικών αναγκών που θα απελευθερώσει και δεν θα καταρρομεί.